

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vaalilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan vaalilakia muutettavaksi. Vaalipiirijakoa koskeva sääntely saatetaan vastaamaan vuoden 2009 alussa voimaan tulleita kuntajaon muutoksia. Lakiin lisättäisiin oikeusministeriölle mahdollisuus määrätä äänestyslipun väristä, jos säännönmukaisesti toimitettavien vaalien yhteydessä

toimitettaisiin jotkin toiset vaalit. Suomesta Euroopan parlamenttiin valittavien jäsenten määrää ja toimikautta koskevat säännökset kumottaisiin. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisiä korjauksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Kuntajako

Eduskuntavaalien vaalipiirejä koskevassa vaalilain (714/1998) 5 §:ssä luetellaan kuhunkin viiteentoista vaalipiiriin kuuluvat kunnat. Tämän lainsäädännöllisen ratkaisun vuoksi joudutaan vaalilakia muuttamaan jokaisen sellaisen kuntajaon muutoksen seurauksena, joka merkitsee uuden kunnan perustamista, kunnan lakkauttamista tai kunnan nimen muuttamista riippumatta siitä, johtaa-ko muutos vaalipiirin rajojen tarkistamiseen.

Esityksessä ehdotetaan vaalilain 5 §:n muuttamista siten, että se vastaisi valtioneuvoston päätöksillä vahvistettuja vuoden 2009 alussa voimaan tulleita kuntajaon muutoksia. Vahvistetut muutokset olivat kokokuntaliitoksia, jotka toteutuivat joko niin, että kaikki asianomaiset kunnat lakkautettiin ja niiden tilalle perustettiin uusi kunta tai niin, että kunta lakkautettiin ja liitettiin toiseen kuntaan.

Valtioneuvosto on vahvistanut seuraavat kuntajaon muutokset, jotka tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009:

Lokakuun 4 päivänä 2007 annetun valtioneuvoston päätöksen 877/2007 mukaan Ylikiimingin kunta liitettiin Oulun kaupunkiin.

Marraskuun 22 päivänä 2007 annetun valtioneuvoston päätöksen 1073/2007 mukaan Seinäjoen kaupunki, Nurmon kunta ja Ylistaron kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Seinäjoen kaupunki.

Marraskuun 22 päivänä 2007 annetun valtioneuvoston päätöksen 1074/2007 mukaan Salon kaupunki, Halikon kunta, Perniön kunta, Perttelin kunta, Kiikalan kunta, Kiskon kunta, Kuusjoen kunta, Muurlan kunta, Suomusjärven kunta ja Särkisalon kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Salon kaupunki.

Marraskuun 22 päivänä 2007 annetun valtioneuvoston päätöksen 1075/2007 mukaan Karjaan kaupunki, Tammisaaren kaupunki ja Pohjan kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Raaseporin kaupunki.

Joulukuun 20 päivänä 2007 annetun valtioneuvoston päätöksen 1308/2007 mukaan Kurun kunta liitettiin Ylöjärven kaupunkiin.

Joulukuun 20 päivänä 2007 annetun valtioneuvoston päätöksen 1331/2007 mukaan Pylkönmäen kunta liitettiin Saarijärven kaupunkiin.

Helmikuun 14 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 105/2008 mukaan

Kemiön kunta, Dragsfjärdin kunta ja Västanfjärdin kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Kemiönsaaren kunta.

Helmikuun 28 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 144/2008 mukaan Rymättylän kunta, Merimaskun kunta ja Velkuan kunta liitettiin Naantalın kaupunkiin.

Helmikuun 28 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 145/2008 mukaan Kiukaisten kunta liitettiin Euran kuntaan.

Huhtikuun 3 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 217/2008 mukaan Kauhavan kaupunki, Alahärmän kunta, Korttesjärven kunta ja Ylihärmän kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Kauhavan kaupunki.

Huhtikuun 30 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 304/2008 mukaan Kälviän kunta, Lohtajan kunta ja Ullavan kunta liitettiin Kokkolan kaupunkiin.

Huhtikuun 30 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 305/2008 mukaan Vampulan kunta liitettiin Huittisten kaupunkiin.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 313/2008 mukaan Vammalan kaupunki, Mouhijärven kunta ja Äetsän kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Sastamalan kaupunki.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 314/2008 mukaan Kouvolan kaupunki, Anjalankosken kaupunki, Kuusankosken kaupunki, Valkealan kunta, Jaalan kunta ja Elimäen kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Kouvolan kaupunki.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 315/2008 mukaan Mäntän kaupunki liitettiin Vilppulan kuntaan ja muodostetaan Mänttä-Vilppulan kaupunki.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 316/2008 mukaan Vahdon kunta liitettiin Ruskon kuntaan.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 317/2008 mukaan Lehdimäen kunta liitettiin Alajärven kaupunkiin.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 326/2008 mukaan Lapin kunta liitettiin Rauman kaupunkiin.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 327/2008 mukaan Alastaron kunta ja Mellilän kunta liitettiin Loimaan kaupunkiin.

Toukokuun 8 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 328/2008 mukaan Askaisten kunta ja Lemun kunta liitettiin Maskun kuntaan.

Toukokuun 22 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 359/2008 mukaan Pöytyän kunta ja Yläneen kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Pöytyän kunta.

Toukokuun 22 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 360/2008 mukaan Jurvan kunta liitettiin Kurikan kaupunkiin.

Kesäkuun 12 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 424/2008 mukaan Joutsenon kaupunki liitettiin Lappeenrannan kaupunkiin.

Kesäkuun 12 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 425/2008 mukaan Jämsän kaupunki ja Jämsänkosken kaupunki lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Jämsän kaupunki.

Kesäkuun 12 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 426/2008 mukaan Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän maalaiskunta ja Korpilahden kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Jyväskylän kaupunki.

Kesäkuun 12 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 427/2008 mukaan Piikkiön kunta liitettiin Kaarinan kaupunkiin.

Kesäkuun 12 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 428/2008 mukaan Enon kunta ja Pyhäselän kunta liitettiin Joensuun kaupunkiin.

Kesäkuun 19 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 465/2008 mukaan Savonrannan kunta liitettiin Savonlinnan kaupunkiin.

Kesäkuun 19 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 466/2008 mukaan Samatkan kunta liitettiin Lohjan kaupunkiin.

Kesäkuun 19 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 467/2008 mukaan Houtskarın kunta, Iniön kunta, Korppoon kunta, Nauvon kunta ja Paraisten kaupunki lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Länsi-Turunmaan kaupunki.

Kesäkuun 19 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 468/2008 mukaan Keskilän kunta, Piippolan kunta, Pulkkilan kunta ja Rantsilan kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden alueet käsittävä Siikalatvan kunta.

Kesäkuun 19 päivänä ja heinäkuun 3 päivänä 2008 annetun valtioneuvoston päätöksen 480/2008 mukaan Hauhon kunta, Kalvolan kunta, Lammin kunta, Rengon kunta ja Tuuloksen kunta liitettiin Hämeenlinnan kaupunkiin.

Yllämainitut kuntaliitokset eivät aiheuttaneet muutoksia vaalipiirien välisiin rajoihin.

1.2 Äänestyslipun väri

Vaalilain 51 §:ssä määritellään äänestyslipun ominaisuudet yleisissä vaaleissa, muun muassa äänestyslipun väri ja koko. Pykälän mukaan äänestyslippu on painettava valkealle paperille. Jos kuitenkin säännönmukaisesti toimitettavien vaalien yhteydessä toimitettaisiin samanaikaisesti jotkin toiset vaalit, selkeyttäisi eriväristen lippujen käyttäminen äänestystoimitusta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi vaalilain 51 §:ään uusi 3 momentti, jolla oikeusministeriölle annettaisiin oikeus päättää äänestyslipun väristä sellaisissa vaaleissa, jotka järjestetään säännönmukaisesti toimitettavien vaalien yhteydessä. Eriväristen lippujen käyttäminen helpottaisi äänestäjien äänestämistä ja lisäisi siten vaalivarmuutta. Samalla se helpottaisi äänen laskentaa.

1.3 Suomesta Euroopan parlamenttiin valittavien jäsenten määrä ja toimikausi

Voimassa olevan vaalilain 163 §:ään on kirjattu Suomesta Euroopan parlamenttiin valittavien jäsenten lukumääräksi 14 ja säännökset jäsenten toimikaudesta. Vastaavat määräykset sisältyvät myös EU:n perussopimukseen ja unionin vaalisäädökseen (säädös Euroopan parlamentin jäsenten valitsemises-

ta Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömällä vaaleilla (76/787/EHTY, ETY, Euratom; viimeksi muutettu 21.10.2002)

Euroopan parlamentin paikkajakoa koskevat määräykset sisältyvät nykyään Nizzan sopimukseen ja siihen liittyvään Euroopan unionin laajentumista koskevaan pöytäkirjaan (SopS 18—19/2003) sekä Tsekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian liittymisestä Euroopan unioniin tehtyyn sopimukseen (SopS 41—42/2004). Vaalikaudella 2004—2009 Suomella on ollut Euroopan parlamentissa 14 edustajaa. Nizzan sopimuksen mukaan Suomesta valittavien edustajien määrä vähenee vaalikaudella 2009—2014 kolmeentoista.

Lissabonin sopimuksen mukaan Euroopan parlamentin enimmäispaikkamäärä on 751 (750 ja puhemies). Paikkojen jakautumisesta säädetään jatkossa Euroopan parlamentin aloitteesta Eurooppa-neuvoston päätöksellä eikä enää perussopimuksen tasolla. Yhdellä jäsenvaltiolla voi olla vähintään 6 ja enintään 96 paikkaa. Sopimuksen mukaan paikkajaon lähtökohtana on edelleen nykyisinkin sovellettava alenevan suhteellisuuden periaate. Lissabonin sopimus ei sisällä määräyksiä siitä, missä tilanteissa paikkajaon muuttaminen tulisi jatkossa kysymykseen.

Eurooppa-neuvosto pyysi 21—22 päivänä kesäkuuta 2007 Euroopan parlamenttia esittämään lokakuuhun 2007 mennessä ehdotuksen vuoden 2004 hallitustenvälisessä konferenssissa sovitussa pöytäkirjassa nro 34 tarkoitettua aloitteeksi Euroopan parlamentin tulevasta kokoonpanosta, jotta kysymys Euroopan parlamentin tulevasta kokoonpanosta saataisiin ratkaistua hyvissä ajoin ennen vuoden 2009 vaaleja. Euroopan parlamentin mietintö hyväksyttiin täysistunnossa 11 päivänä lokakuuta 2007. Sen mukaan Suomesta valittavien Euroopan parlamentin edustajien määrä vaalikauden 2009—2014 alusta lähtien on 13. Hallitustenvälisen konferenssin 2007 loppuasiakirjaan liitetyn julistuksen mukaan Eurooppa-neuvosto antaa poliittisen hyväksyntänsä Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskevalle tarkistetulle päätösehdotukselle, joka perustuu Euroopan parlamentin ehdotukseen. Myös joulukuun 2007 Eurooppa-neuvoston päätelmissä viitattiin tähän julis-

tukseen. Antaessaan asialle poliittisen hyväksyntänsä Eurooppa-neuvosto ratkaisi tulevan paikkajaon tosiasiallisesti. Muodollinen päätös Euroopan parlamentin kokoonpanosta tehdään mahdollisimman nopeasti Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen.

Joulukuun 2008 Eurooppa-neuvosto hyväksyi julkilausuman (17271/08, liite 1), jonka mukaan on tarkoitus sopia Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskevista vuonna 2010 toteutettavista siirtymätoimenpiteistä siinä tapauksessa, että Lissabonin sopimus tulee voimaan kesäkuussa 2009 pidettävien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen. Järjestelyllä on tarkoitus toteuttaa Euroopan parlamentin jäsenmäärän lisäykset niiden 12 jäsenvaltion osalta, joille Lissabonin sopimuksen mukaan tulisi parlamenttiin lisäpaikkoja. Näin ollen Euroopan parlamentin edustajien kokonaismäärä kasvaisi 754 edustajaan vaalikauden 2009—2014 loppuun saakka. Järjestelyn toteuttamisesta on vielä sovittava erikseen.

Euroopan parlamentin jäsenten toimikauden pituudesta määrätään EY:n perustamisopimuksen 190 artiklan 3 kohdassa. Vastava määräys sisältyy Lissabonin sopimuksella muutettavan unionisopimuksen uuden 14 artiklan 3 kohtaan.

Vaalilain nykyinen 163 §:n 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Lissabonin sopimuksen voimaantulosta riippumatta nykyisen vaalilain sisältämä määräys Suomesta valittavien edustajien määrästä on vanhentunut, sillä riippumatta perussopimusuudistuksen toteutumisaikataulusta Suomesta valittavien edustajien määrä on 13 vaalikaudella 2009—2014. Lissabonin sopimuksen voimaantulo merkitsee sitä, että jatkossa Euroopan parlamentin paikkajako voidaan tarvittaessa, erityisesti unionin laajentuessa, muuttaa nykyistä yksinkertaisemmin, ilman hallitustenvälisen konferenssin koollekutsumista. Aloiteoikeus asiassa on Euroopan parlamentilla itsellään. Tällöin Suomesta valittavien edustajien määrä perustuu Euroopan parlamentin aloitteesta tehtävään Eurooppa-neuvoston päätökseen. Määräys toimikauden pituudesta sisältyy EY:n perustamissopimukseen. Tästä syystä Suomesta valittavien edustajien määrästä ja heidän toimikautensa pituudesta ei ole tarpeen säätää erikseen vaalilaissa.

Vaalilain nykyinen 163 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Vastaavat määräykset sisältyvät EU:n vaalisäädökseen. Vaalisäädöksen 5 artiklan mukaan kunkin Euroopan parlamentin jäsenen toimikausi alkaa ja päättyy silloin kun vaalien jälkeen pidettävä ensimmäinen istunto julistetaan alkaneeksi. Parlamentin jäsenten valtuuksien tarkastamisesta määrätään vaalisäädöksen 12 artiklassa. Koska määräykset toimikauden alkamisesta sisältyvät unionin lainsäädäntöön, ei niistä ole tarpeen säätää erikseen vaalilaissa.

1.4 Lääninoikeus-sanankorvaaminen hallinto-oikeus-sanalla

Vaalilaki tuli voimaan vuonna 1998 eli joulukuun 1998 hallinto-oikeusuudistusta. Lakia on kuitenkin muutettu useita kertoja ja se sisältää viittauksia sekä hallinto-oikeuksiin että lääninoikeuksiin. Lakitekstin ajanmukaistamiseksi ja yhtenäistämiseksi ehdotetaan lääninoikeus-sanankorvaamista hallinto-oikeus-sanalla. Muutos vaikuttaisi seuraaviin vaalilain kohtiin: 27 §, 28 §:n 2 ja 4 momentti, 102 §:n 1 momentti, 104 § sekä 105 §:n 1 ja 3 momentti. Voimassa olevan lain 8 §:n 4 momentti ja 9 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 247/2002, sisältävät viittauksen hallinto-oikeuteen.

2 Esityksen vaikutukset

Vuoden 2009 alussa voimaan tulleet kunta- ja valtioliiton muutokset eivät aiheuta muutoksia vaalipiirien rajoihin ja siten niillä ei ole vaikutusta eduskuntavaalien paikkamäärien jakautumiseen vaalipiirien kesken.

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä. Oikeusministeriö on pyytänyt vaalilain 163 §:n kumoamisesta lausunnon valtioneuvoston kanslialta, ulkoasiainministeriöltä ja Ahvenanmaan maakuntahallitukselta. Lausunnonantajilla ei ollut siitä huomautettavaa, mutta Ahvenanmaan maakuntahallitus ilmoitti pitävänsä edelleen kiinni vaatimuksestaan saada edustus Euroopan parlamenttiin.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 163 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 218/2004, sekä
muutetaan 5, 27, 28, 51, 102, 104 ja 105 §, sellaisena kuin niistä on 5 § osaksi laissa 872/2005, seuraavasti:

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin vaalipiireihin:

1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;

2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Liljendalin, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulan, Nurmijärven, Pernajan, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Raaseporin, Ruotsinpyhtään, Siipoon, Siuntion, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;

3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Koski Tl:n, Kustavin, Laitilan, Liedon, Loimaan, Länsi-Turunmaan, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Someron, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin sekä Vehmaan kunnat;

4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, Kokemäen, Köyliön, Lavian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Noormarkun, Pomarkun, Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän sekä Ulvilan kunnat;

5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin,

Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin sekä Vårdön kunnat;

6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humpilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Kärkölän, Lahden, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen, Riihimäen, Sysmän, Tammelan sekä Ypäjän kunnat;

7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, Kylmäkosken, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden, Virtain sekä Ylöjärven kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Haminan, Iitin, Imatran, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, Virolahden sekä Ylämaan kunnat;

9) Etelä-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juvan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Piekämäen, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan sekä Sulkavan kunnat;

10) Pohjois-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsiä, Piela-

ven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon, Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon sekä Vieremän kunnat;

11) Pohjois-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat Ilomantsin, Joensuun, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksien, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven sekä Valtimon kunnat;

12) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Himangan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lestijärven, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Oravaisten, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkyrön, Vöyri-Maksamaan sekä Ähtärin kunnat;

13) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kiimingin, Kuhmon, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhäntän, Raahen, Reisjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Yli-Iin sekä Ylivieskan kunnat;

15) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitorion kunnat.

27 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Maistraatin päätöksestä, jolla oikaisuvaatimus on hylätty tai jätetty tutkimatta, ja Väestörekisterikeskuksen tai maistraatin 26 §:n 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä viimeistään seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona asianosainen on saanut päätöksen tiedoksi tai päätös on julkaistu virallisessa lehdessä. Hallinto-oikeudelle osoitetun valituskirjelmän voi valitusajan kuluessa toimittaa maistraatille edelleen hallinto-oikeudelle toimitettavaksi. Valituksen tekemiseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden on viipymättä annettava päätöksestään tieto valittajalle ja maistraatille. Jos päätös sisältää sen, että joku on otettava äänioikeusrekisteriin tai että jotakuta koskevia tietoja on muutettava, hallinto-oikeuden on lisäksi viipymättä ilmoitettava päätöksestä Väestörekisterikeskukselle, jonka on tehtävä äänioikeusrekisteriin tarvittavat muutokset. Jos hallinto-oikeus antaa tällaisen päätöksensä myöhemmin kuin 4. päivänä ennen vaalipäivää kello 19, sen on viipymättä toimitettava päätös myös asianomaisen kunnan keskusvaalilautakunnalle, joka liittyy sen 71 §:ssä tarkoitettuun vaaliluetteloon. Jos valitus on hylätty tai jätetty tutkimatta, hallinto-oikeuden on ilmoitettava siitä Väestörekisterikeskukselle, jonka on tehtävä äänioikeusrekisteriin siitä merkintä.

Hallinto-oikeuden tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

28 §

Äänioikeusrekisterin lainvoimaisuus

Äänioikeusrekisteri on lainvoimainen 12. päivänä ennen vaalipäivää kello 12 luki-

Lainvoimaista äänioikeusrekisteriä on vaaleissa noudatettava muuttamattomana. Äänioikeusrekisteriä pidetään lainvoimaisena sen estämättä, että hallinto-oikeus ei ole ennen

äänioikeusrekisterin tulemista lainvoimaiseksi antanut päätöstä sille tehtyyn valitukseen.

Jos joku on ilmeisen virheellisesti 26 §:n 1 momentin nojalla merkitty äänioikeusrekisterissä äänioikeutta vailla olevaksi, Väestörekisterikeskus voi poistaa merkinnän lainvoimaisesta äänioikeusrekisteristä.

Sen, joka esittää vaalilautakunnalle vaalipäivänä hallinto-oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen, jonka mukaan hän on äänioikeutettu, on annettava äänestää. Hän on velvollinen luovuttamaan päätöksen tai sen jäljennöksen vaalilautakunnalle.

51 §

Äänestyslippu

Vaaleissa käytettävä *äänestyslippu* on painettava valkealle paperille, jollei 3 momentista muuta johdu. Äänestyslipusta on käytävä selvästi ilmi, miten se taitetaan kokoon, ja sen on turvattava vaalisalaisuuden säilyminen.

Äänestyslipun on oltava vakiokokoa 148 x 210 mm, ja sen sisäpuolelle on painettava otsikko, jossa mainitaan, missä vaaleissa sitä käytetään, sekä lisäksi ympyrä, joka on halkaisijaltaan 90 mm ja joka lippua kokoon taitettaessa jää taittamattomaksi. Keskellä ympyrää tulee olla selvästi havaittava merkintä N:o sen ehdokkaan numeron merkitsemistä varten, jonka hyväksi äänestäjä tahtoo antaa äänensä. Mitään muita merkintöjä äänestyslipussa ei saa olla.

Jos säännönmukaisesti toimitettavien vaalien yhteydessä toimitetaan samanaikaisesti jotkin toiset vaalit, oikeusministeriö päättää näissä toisissa vaaleissa käytettävän äänestyslipun väristä.

102 §

Valituksen tekeminen ja käsittely

Valitus tehdään toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle 14 päivän kuluessa siitä, kun vaalien tulos on julkaistu. Europarlamenttivaaleissa valitus tehdään kuitenkin aina Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valitusmenettelyyn ja valituksen käsitteilyyn sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valitus on käsiteltävä kiireellisesti.

104 §

Päätöksen tiedoksianto

Eduskuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa hallinto-oikeuden päätöksestä on annettava tieto valittajalle, asianomaiselle vaalipiirilautakunnalle, puolueiden ja yhteislistojen vaaliasiamiehille sekä oikeusministeriölle. Lisäksi päätöksestä on viipymättä kuuluttava yleisradiotoimintaa harjoittavan laitoksen lähetyksessä, jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi.

Kunnallisvaaleissa hallinto-oikeuden päätöksestä on annettava tieto valittajalle, kunnanhallitukselle ja kunnan keskusvaalilautakunnalle, puolueiden ja yhteislistojen vaaliasiamiehille sekä, jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi, oikeusministeriölle. Kunnan keskusvaalilautakunnan on saatettava hallinto-oikeuden päätös viipymättä tiedoksi myös kunnan jäsenille asettamalla päätös seitsemän päivän ajaksi nähtäväksi kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululle.

105 §

Jatkovalitus

Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi, valitusoikeus on 101 §:ssä mainituilla sekä kunnallisvaaleissa myös kunnanhallituksella. Niiden, jotka eivät ole saaneet päätöstä erikseen tiedoksi, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon silloin, kun päätöksestä ensimmäistä kertaa kuulutettiin yleisradiotoimintaa harjoittavan laitoksen lähetyksessä tai kun päätös asetet-

tiin nähtäväksi kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululle.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi antamiseen ja kuuluttamiseen sovelletaan, mitä hallinto-oikeuden päätöksestä 104 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2009.

Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

Laki**vaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 163 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 218/2004, sekä
muutetaan 5, 27, 28, 51, 102, 104 ja 105 §, sellaisena kuin niistä on 5 § osaksi laissa 872/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin vaalipiireihin:

1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;

2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, *Karjaan*, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Liljendalin, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulan, Nurmijärven, Pernajan, *Pohjan*, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Ruotsinpyhtään, *Sammatin*, Sipoon, Siuntion, *Tammisaaren*, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;

3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat *Alastaron*, *Askaisten*, Auran, *Dragsfjärdin*, *Halikon*, *Houtskarın*, *Iniön*, Kaarinan, *Kemiön*, *Kiikalan*, *Kiskon*, *Korppoon*, Koski Tl:n, Kustavin, *Kuusjoen*, Laitilan, *Lemun*, Liedon, Loimaan, Marttilan, Maskun, *Mellilän*, *Merimaskun*, *Muurlan*, Mynämäen, Naantalın, *Nauvon*, Nousiaisten, Oripään, Paimion, *Paraisten*, *Perniön*, *Perttelin*, *Piikkiön*, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, *Rymättylän*, Salon, Sauvon, Someron, *Suomusjärven*, *Särkisalon*, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin, *Vahdon*, Vehmaan, *Velkuan*, *Västanfjärdin* sekä *Yläneen* kunnat;

Ehdotus

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin vaalipiireihin:

1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;

2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Liljendalin, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulan, Nurmijärven, Pernajan, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, *Raaseporin*, Ruotsinpyhtään, Sipoon, Siuntion, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;

3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Auran, Kaarinan, *Kemiönsaaren*, Koski Tl:n, Kustavin, Laitilan, Liedon, Loimaan, *Länsi-Turunmaan*, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Someron, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin sekä Vehmaan kunnat;

4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, *Kiukaisten*, Kokemäen, Köyliön, *Lapin*, Lavian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Noormarkun, Pomarkun, Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän, Ulvilan *sekä Vampulan* kunnat;

5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin sekä Vårdön kunnat;

6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, *Hauhon*, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humpilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, *Kalvolan*, Kärkölän, Lahden, *Lammin*, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen, *Rengon*, Riihimäen, Sysmän, Tammelan, *Tuuloksen* sekä Ypäjän kunnat;

7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, *Kurun*, Kylmäkosken, Lempäälän, *Mouhijärven*, *Mäntän*, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, *Vammalan*, Vesilahden, *Vilppulan*, Virtain, Ylöjärven *sekä Äetsän* kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat *Anjalankosken*, *Elimäen*, Haminan, Iitin, Imatran, *Jaanlan*, *Joutsenon*, Kotkan, Kouvolan, *Kuusankosken*, Lappeenrannan, Lemmin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, *Valkealan*, Virolahden *sekä Ylämaan* kunnat;

9) Etelä-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juvan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Piekämäen, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan, *Savonrannan* *sekä Sulkavan* kunnat;

10) Pohjois-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsian, Piela-veden, Rautalammen, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon,

4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, Kokemäen, Köyliön, Lavian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Noormarkun, Pomarkun, Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän *sekä* Ulvilan kunnat;

5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin *sekä* Vårdön kunnat;

6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humpilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Kärkölän, Lahden, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen, Riihimäen, Sysmän, Tammelan *sekä* Ypäjän kunnat;

7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, Kylmäkosken, Lempäälän, *Mänttä-Vilppulan*, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, *Sastamalan*, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden, Virtain *sekä* Ylöjärven kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Haminan, Iitin, Imatran, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Lemmin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, Virolahden *sekä* Ylämaan kunnat;

9) Etelä-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juvan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Piekämäen, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan *sekä* Sulkavan kunnat;

10) Pohjois-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsian, Piela-veden, Rautalammen, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon,

Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon sekä Vieremän kunnat;

11) Pohjois-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat *Enon*, Ilomantsin, Joensuun, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Polvijärven, *Pyhäselän*, Rääkkylän, Tohmajärven sekä Valtimon kunnat;

12) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat *Alahärmän*, Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Himangan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, *Jurvan*, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, *Kortesjärven*, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, *Kälviän*, Laihian, Lappajärven, Lapuan, *Lehtimäen*, Lestijärven, *Lohtajan*, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, *Nurmon*, Närpiön, Oravaisten, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, *Ullavan*, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkyrön, Vöyri-Maksamaan, *Ylihärmän*, *Ylistaron* sekä Ähtärin kunnat;

13) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, *Jyväskylän maalaiskunnan*, Jämsän, *Jämsänkosken*, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, *Korpilahden*, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan, *Pylkönmäen*, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, *Kestilän*, Kiimingin, Kuhmon, Kuusamon, Käsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, *Piippolan*, Pudasjärven, *Pulkkilan*, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, *Rantsilan*, Reijjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Yli-Iin, *Ylikiimingin* sekä Ylivieskan kunnat;

15) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovanie-

Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon sekä Vieremän kunnat;

11) Pohjois-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat Ilomantsin, Joensuun, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven sekä Valtimon kunnat;

12) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Himangan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lestijärven, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Oravaisten, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkyrön, Vöyri-Maksamaan sekä Ähtärin kunnat;

13) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kiimingin, Kuhmon, Kuusamon, Käsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Reijjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, *Siikalatvan*, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Yli-Iin sekä Ylivieskan kunnat;

15) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovanie-

men, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitorion kunnat.

men, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitorion kunnat.

27 §

27 §

*Valitus lääninoikeuteen**Valitus hallinto-oikeuteen*

Maistraatin päätöksestä, jolla oikaisuvaatimus on hylätty tai jätetty tutkimatta, ja Väestörekisterikeskuksen tai maistraatin 26 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätöksestä saa valittaa lääninoikeuteen. Valitus on tehtävä viimeistään seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona asianosainen on saanut päätöksen tiedoksi tai päätös on julkaistu virallisessa lehdessä. Lääninoikeudelle osoitetun valituskirjelmän voi valitusajan kuluessa toimittaa maistraatille edelleen lääninoikeudelle toimitettavaksi. Valituksen tekemisestä on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maistraatin päätöksestä, jolla oikaisuvaatimus on hylätty tai jätetty tutkimatta, ja Väestörekisterikeskuksen tai maistraatin 26 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätöksestä saa valittaa *hallinto-oikeuteen*. Valitus on tehtävä viimeistään seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona asianosainen on saanut päätöksen tiedoksi tai päätös on julkaistu virallisessa lehdessä. *Hallinto-oikeudelle* osoitetun valituskirjelmän voi valitusajan kuluessa toimittaa maistraatille edelleen *hallinto-oikeudelle* toimitettavaksi. Valituksen *tekemiseen sovelletaan muutoin*, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Lääninoikeuden on viipymättä annettava päätöksestään tieto valittajalle ja maistraatille. Jos päätös sisältää sen, että henkilö on otettava äänioikeusrekisteriin tai häntä koskevia tietoja on muutettava, lääninoikeuden on lisäksi viipymättä ilmoitettava päätöksestä Väestörekisterikeskukselle, jonka on tehtävä äänioikeusrekisteriin tarvittavat muutokset. Jos lääninoikeus antaa tällaisen päätöksensä myöhemmin kuin 4. päivänä ennen vaalipäivää kello 19, sen on viipymättä toimitettava päätös myös asianomaisen kunnan keskusvaalilautakunnalle, joka liittyy sen 71 §:ssä tarkoitettuun vaaliluetteluun. Jos valitus on hylätty tai jätetty tutkimatta, lääninoikeuden on ilmoitettava siitä Väestörekisterikeskukselle, jonka on tehtävä äänioikeusrekisteriin siitä merkintä.

Hallinto-oikeuden on viipymättä annettava päätöksestään tieto valittajalle ja maistraatille. Jos päätös sisältää sen, että *joku* on otettava äänioikeusrekisteriin tai *että jotakuta* koskevia tietoja on muutettava, *hallinto-oikeuden* on lisäksi viipymättä ilmoitettava päätöksestä Väestörekisterikeskukselle, jonka on tehtävä äänioikeusrekisteriin tarvittavat muutokset. Jos *hallinto-oikeus* antaa tällaisen päätöksensä myöhemmin kuin 4. päivänä ennen vaalipäivää kello 19, sen on viipymättä toimitettava päätös myös asianomaisen kunnan keskusvaalilautakunnalle, joka liittyy sen 71 §:ssä tarkoitettuun vaaliluetteluun. Jos valitus on hylätty tai jätetty tutkimatta, *hallinto-oikeuden* on ilmoitettava siitä Väestörekisterikeskukselle, jonka on tehtävä äänioikeusrekisteriin siitä merkintä.

Lääninoikeuden tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Hallinto-oikeuden tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

28 §

28 §

*Äänioikeusrekisterin lainvoimaisuus**Äänioikeusrekisterin lainvoimaisuus*

Äänioikeusrekisteri on lainvoimainen 12. päivänä ennen vaalipäivää kello 12 luki-

Äänioikeusrekisteri on lainvoimainen 12. päivänä ennen vaalipäivää kello 12 luki-

Lainvoimaista äänioikeusrekisteriä on vaaleissa noudatettava muuttamattomana. Äänioikeusrekisteriä pidetään lainvoimaisena sen estämättä, että läänioikeus ei ole ennen äänioikeusrekisterin tulemista lainvoimaiseksi antanut päätöstä sille tehtyyn valitukseen.

Jos joku on ilmeisen virheellisesti 26 §:n 1 momentin nojalla merkitty äänioikeusrekisterissä äänioikeutta vailla olevaksi, Väestörekisterikeskus voi poistaa merkinnän lainvoimaisesta äänioikeusrekisteristä.

Henkilön, joka esittää vaalilautakunnalle vaalipäivänä läänioikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen, jonka mukaan hän on äänioikeutettu, on annettava äänestää. Henkilö on velvollinen luovuttamaan päätöksen tai sen jäljennöksen vaalilautakunnalle.

51 §

Äänestyslippu

Vaaleissa käytettävä *äänestyslippu* on painettava valkealle paperille. Äänestyslipusta on käytävä selvästi ilmi, miten se taitetaan kokoon, ja sen on turvattava vaalisalaisuuden säilyminen.

Äänestyslipun on oltava vakiokokoa 148 x 210 mm, ja sen sisäpuolelle on painettava otsikko, jossa mainitaan, missä vaaleissa sitä käytetään, sekä lisäksi ympyrä, joka on halkaisijaltaan 90 mm ja joka lippua kokoon taitettaessa jää taittamattomaksi. Keskellä ympyrää tulee olla selvästi havaittava merkintä N:o sen ehdokkaan numeron merkitsemistä varten, jonka hyväksi äänestäjä tahtoo antaa äänensä. Mitään muita merkintöjä äänestyslipussa ei saa olla.

Lainvoimaista äänioikeusrekisteriä on vaaleissa noudatettava muuttamattomana. Äänioikeusrekisteriä pidetään lainvoimaisena sen estämättä, että *hallinto-oikeus* ei ole ennen äänioikeusrekisterin tulemista lainvoimaiseksi antanut päätöstä sille tehtyyn valitukseen.

Jos joku on ilmeisen virheellisesti 26 §:n 1 momentin nojalla merkitty äänioikeusrekisterissä äänioikeutta vailla olevaksi, Väestörekisterikeskus voi poistaa merkinnän lainvoimaisesta äänioikeusrekisteristä.

Sen, joka esittää vaalilautakunnalle vaalipäivänä *hallinto-oikeuden* tai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen, jonka mukaan hän on äänioikeutettu, on annettava äänestää. *Hän* on velvollinen luovuttamaan päätöksen tai sen jäljennöksen vaalilautakunnalle.

51 §

Äänestyslippu

Vaaleissa käytettävä *äänestyslippu* on painettava valkealle paperille, *jollei 3 momentista muuta johdu*. Äänestyslipusta on käytävä selvästi ilmi, miten se taitetaan kokoon, ja sen on turvattava vaalisalaisuuden säilyminen.

Äänestyslipun on oltava vakiokokoa 148 x 210 mm, ja sen sisäpuolelle on painettava otsikko, jossa mainitaan, missä vaaleissa sitä käytetään, sekä lisäksi ympyrä, joka on halkaisijaltaan 90 mm ja joka lippua kokoon taitettaessa jää taittamattomaksi. Keskellä ympyrää tulee olla selvästi havaittava merkintä N:o sen ehdokkaan numeron merkitsemistä varten, jonka hyväksi äänestäjä tahtoo antaa äänensä. Mitään muita merkintöjä äänestyslipussa ei saa olla.

Jos säännönmukaisesti toimitettavien vaalien yhteydessä toimitetaan samanaikaisesti jotkin toiset vaalit, oikeusministeriö päättää näissä toisissa vaaleissa käytettävän äänestyslipun väristä.

102 §

Valituksen tekeminen ja käsittely

Valitus tehdään toimivaltaiselle lääninoikeudelle 14 päivän kuluessa siitä, kun vaalien tulos on julkaistu. Europarlamenttivaaleissa valitus tehdään kuitenkin aina Uudenmaan lääninoikeudelle.

Valitusmenettelystä ja valituksen käsittelystä on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valitus on käsiteltävä kiireellisesti.

104 §

Päätöksen tiedoksianto

Eduskuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa lääninoikeuden päätöksestä on annettava tieto valittajalle, asianomaiselle vaalipiirilautakunnalle, puolueiden ja yhteislistojen vaaliasiamiehille sekä oikeusministeriölle. Lisäksi päätöksestä on viipymättä kuulutettava yleisradiotoimintaa harjoittavan laitoksen lähetyksessä, jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi.

Kunnallisvaaleissa lääninoikeuden päätöksestä on annettava tieto valittajalle, kunnanhallitukselle ja kunnan keskusvaalilautakunnalle, puolueiden ja yhteislistojen vaaliasiamiehille sekä, jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi, oikeusministeriölle. Kunnan keskusvaalilautakunnan on saatettava lääninoikeuden päätös viipymättä tiedoksi myös kunnan jäsenille asettamalla päätös seitsemän päivän ajaksi nähtäväksi kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululle.

105 §

Jatkovalitus

Lääninoikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

102 §

Valituksen tekeminen ja käsittely

Valitus tehdään toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle 14 päivän kuluessa siitä, kun vaalien tulos on julkaistu. Europarlamenttivaaleissa valitus tehdään kuitenkin aina *Helsingin hallinto-oikeudelle*.

Valitusmenettelyyn ja valituksen käsittelyyn sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valitus on käsiteltävä kiireellisesti.

104 §

Päätöksen tiedoksianto

Eduskuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa *hallinto-oikeuden* päätöksestä on annettava tieto valittajalle, asianomaiselle vaalipiirilautakunnalle, puolueiden ja yhteislistojen vaaliasiamiehille sekä oikeusministeriölle. Lisäksi päätöksestä on viipymättä kuulutettava yleisradiotoimintaa harjoittavan laitoksen lähetyksessä, jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi.

Kunnallisvaaleissa *hallinto-oikeuden* päätöksestä on annettava tieto valittajalle, kunnanhallitukselle ja kunnan keskusvaalilautakunnalle, puolueiden ja yhteislistojen vaaliasiamiehille sekä, jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi, oikeusministeriölle. Kunnan keskusvaalilautakunnan on saatettava *hallinto-oikeuden* päätös viipymättä tiedoksi myös kunnan jäsenille asettamalla päätös seitsemän päivän ajaksi nähtäväksi kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululle.

105 §

Jatkovalitus

Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi, valitusoikeus on 101 §:ssä mainituilla sekä kunnallisvaaleissa myös kunnanhallituksella. Niiden, jotka eivät ole saaneet päätöstä erikseen tiedoksi, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon silloin, kun päätöksestä ensimmäistä kertaa kuulutettiin yleisradiotoimintaa harjoittavan laitoksen lähetyksessä tai kun päätös asetettiin nähtäväksi kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululle.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi antamisesta ja kuuluttamisesta on voimassa, mitä lääninoikeuden päätöksestä 104 §:ssä säädetään.

Jos päätöksellä on määrätty vaalien tulos oikaistavaksi tai vaalit uusittaviksi, valitusoikeus on 101 §:ssä mainituilla sekä kunnallisvaaleissa myös kunnanhallituksella. Niiden, jotka eivät ole saaneet päätöstä erikseen tiedoksi, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon silloin, kun päätöksestä ensimmäistä kertaa kuulutettiin yleisradiotoimintaa harjoittavan laitoksen lähetyksessä tai kun päätös asetettiin nähtäväksi kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululle.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi *antamiseen ja kuuluttamiseen sovelletaan*, mitä *hallinto-oikeuden* päätöksestä 104 §:ssä säädetään.

163 §

(kumotaan)

Jäsenten määrä ja toimikausi

Suomesta valitaan viiden vuoden pituiseksi toimikaudeksi 14 jäsentä Euroopan parlamenttiin.

Euroopan yhteisöjen vaalilainsäädännön mukaisesti jäsenen toimikausi alkaa, kun Euroopan parlamentin ensimmäinen vaalien jälkeinen kokous on avattu ja jäsenten valtakirjat hyväksytyt, sekä päättyy, kun seuraavien europarlamenttivaalien jälkeinen ensimmäinen parlamentin kokous avataan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2009.
